

39 dik szám.] Megjelenik minden szombaton két egész három hasábos nyomatu íven.

KASSA, October 21^{kén} 1848.

Előfizetési ár helyben félvre 6 fr., postán borítékban 6 fr. 24 kr. p. p. [1^ő Év

Trencsén vára.

Trencsényi Csák Máté historiai jelentőséget adott e várnak; kies szinte regényes vidéke miatt meglátogatja a festő, mert a szép Vágh völgynek egyik remek pontja. Rajzunk e várt nyugodtról ábrázolja, miként az a városból fel-tűnik. Jelenleg b. Sina birtoka, kinek dicséretére szolgál, hogy régi dicsőségünknek e derék emlékét ápolgatja, az idő pusztító elemei ellen őrzi. A legmagasban emelkedő torony tornácából igazán szép a kilátás. A vár alsarkán szikla fölött álló domború épület egy kutat fődöz, melly az alatta folyó Vággal áll összeköttetésben.

Egy nő és Lajos.

Beszély.

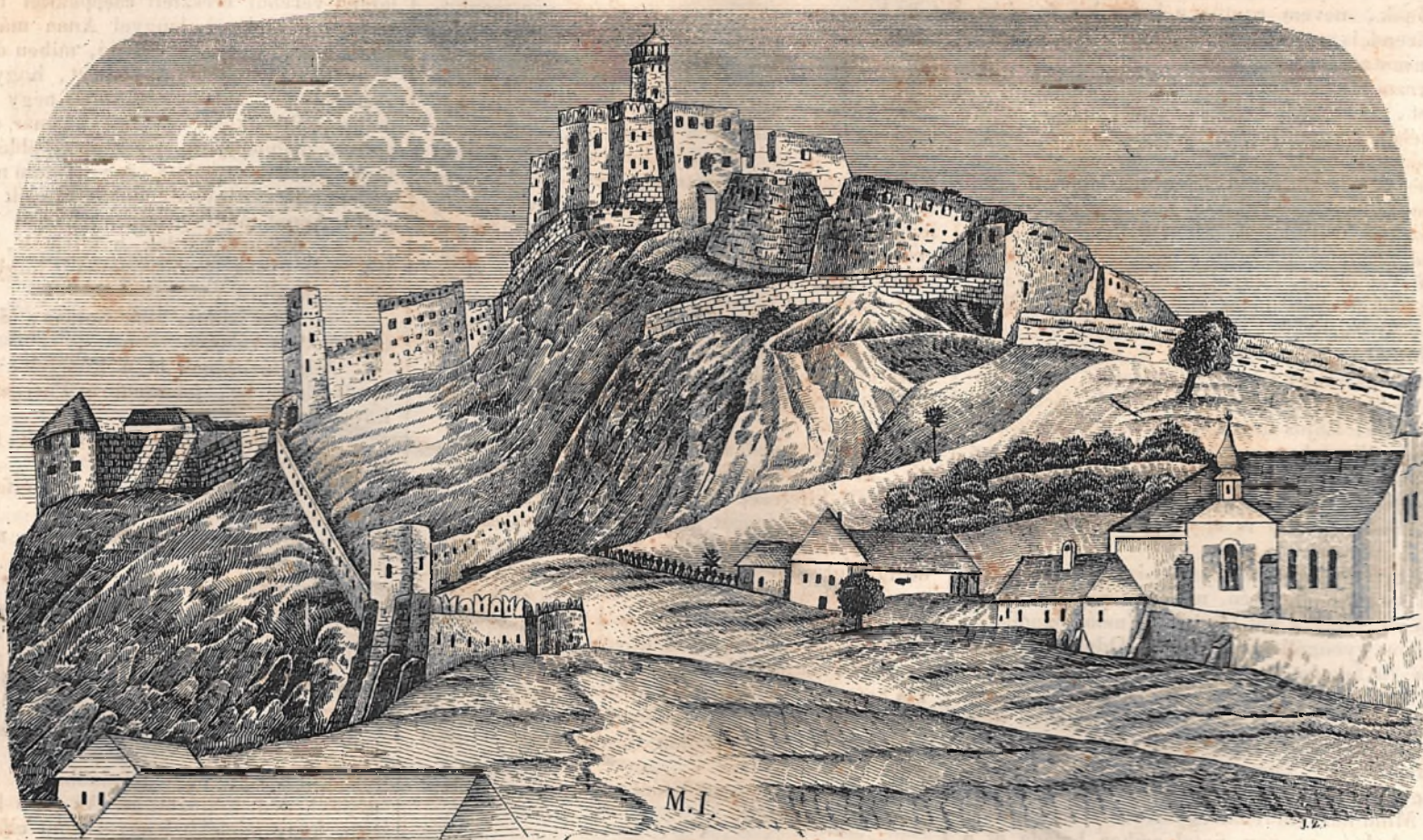
(Folytatás.)

VII.

Lajos egy más nőgyűlölővel találkozik.

A költő nagy pompával lépe be. Vonásain és skarlát vörös arcán láthatók valának a megelégedés jelei; vörös hajzata diadalis szétszórtságban lengve, orlyukai erősen nyultak szét, s egy bőséges nevetés redőzé odalra bőrét, szóval Odoacre az emberek legszerencsésbikének tetszett és ha egy fok nevétséges adag nem jellemzé vala vonásait, meghazudtolta volna a moralistákat, kik azt állítják, hogy az igaz boldogság nem

e földön van. De honnét is eredhetett fölöttébbi öröme, hisz két órával elébb történt csak a megvetés általi meggyaláztatása saját önének, és verseinek. De megtudandjátok, hogy költőnk szerencse kereke hirtelen megfordult, és feje fölé állítá a boldogság bősége szarvát. Ugyan egy perczben veve Odoacre egy levelet a dán Aca-demiától, és Adrienne asszonytól; az első tudatá vele, hogy a halhatlan székre emeltetett, hűsz félelmes versenyző daczára, lévén a többek közt egy Kopenhágai mese író, és egy tragicus költő ki szindarabjaival Trangvebár várost hallatlan zajjal élénkíté. Mellesleg legyen mondva Trangvebár India szélén letező telepítvény. A második, akarom mondani Adrienne levelkéje, mellyet Lizet vitt által felve vala minden nyájas kifejezésekkel; azt mondá benne, hogy megakarák kísérteni a költő fáradozási türelmét, hogy rögtön szüksége volt

Trencsén vára (nyugatról).

reá ugyis ismervén fölümulhatlan készségét. Odoacre tehát azonnal és a legnagyobb engedelmes-séggel ott termett. De Adrienne még hizelgőben szóla mint ira, s tudván a költő, minő szerepet akarnak vele játszani, azt el is fogadá egész készséggel, s most egy pilanatban megdicsőítve költészet és szeretet által, eljőve, és mint mondók a nagy megelégteliséggel lépe a kék nappali terembe.

A szeszélyre, melylyel a költő belépe, Lajos el nem mulasztá észre vétetni, hogy az neki egészen kellemetlen. Hátat fordítván a jövőnek Myron polgár mellé ült le a terem átelleni oldalán. Odoacre pedig, mint költő első éveitől, megtanulá a musák közt a meg nem rettenést. Különben is kedvence Apollónak, kedvence a szépeknek most pedig boldogsága kel-lő főfokán, tehát ezen meg nem illetődött.

„Ugyan hiddjek e szemeknek? szóla Odoacre, „On az idegen ur, kit itt megpillantok, ki hadat izenne minden nőnek, s kit e perczben ellenei sátra alatt látok? Ah ah! ez gyáram egy versére emlékeztet, Lydiára irt egy eglogában „L'amour est un rebus dont la haine est le mot.“

E csinos fölszólalásra Lajos nem felele: mindig elfordított fővel vala és mozdulatlan Myronra nézett mert ennek arcát kevésbé viszsza-szítónak találá mint amannak szavait. Odoacre pedig széket vón, melyre egész ildomossággal le is üle; aztán homlokát törle az örom által előtermett izzadságtól.

„Talán háborgatom önt, folytatá könnyű előadással, azt igen fájlalnom, de hisz nekem csak egy szavam leend a ház asszonyához. Talán tudja ön, hogy ő engem kegyesen elfogad, és most jelenteni jövök költői előléptetésem, olly hirecske hiszem, mi előtte kedves leend, mert a nőknek a költő emelkedését mint magukét kell tekinteni, tehát örömmel.

Lajos nem soká tűrheté Myron szomorú tekintetét; figyelmes vizsgálódása akarata ellen is elhagyá a szomorú arcot, és Odoacre felé fordult; a költő pedig észrevéven a figyelme első jelét, tüzesen szikrázó szemekkel föllála és Lajostól három lépés távolban megállá, s nyilvánulni engedé magában legalább azon dicséretet, mellynek hiánya olly soká nyomá belsőjét:

„Ugy van uram, a véghetlen tisztelben részesültem: a chersonesus halhatlanai kebelökbe fogadának, nevem ezután a halhatlan lapokba vésvéieend, is mondhatom magam is, mert e x e g i monumentum! emléket állítottam magamnak. Az ércznél tartós emléket. Négy kötetnyi verseszetet, négy könyv elegiát, mellyet az Academia itelete hasonlíthatlannak monda. És koromat tekintse, olly kor midőn mások csak első föllépésüket teszik és én ebben már emléket szerettem! Menjen tudakozza meg egész Dániát kérdezze a gyermeket, ki itt a kijelölt költő? Kicsoda Jütland Tibullja. Jöjjön bár a halál, én már eleget éltem, hagyok magam után nevezetes utódokat, ime lássa költemenyéimet! Meg van, meg van!“

Minél jobban fölhevüle e költő beszéde közben, és minél jobban elismerteté vele kép-zete érdemeit, annál félelmesb lón örültsége közeledése; Lajos mintegy tusakodott magában, valljon milly fokra emelkedhetik e jó vélemény öntudatából származott hír s csudálkozott e távol földön is találhatni őnszeretett olly mértékben, minő legalább is egy Vieille-Castelle-hez illő.

Egyszerre köztök terem Lizett: egész egyszerű arcczal jelentvén, miként urnője bocsánatot kéret, hogy a két lovatot el nem fogadhatja bizonyos gyengélkedése miatt. Odoacre titkos mosolyra fakada szép finomsággal, s Lizettre egy tekintetvet vete, melly annyit látszék jelenteni, hogy a választ érti. Lajos ellenben nem haragosan, de hevesen elmene, fölteve kalapját, s társával olly sebesen elhalada hogy a költő alig győze utánna lépdelni.

Mind hárman tehát egyszerre érenek az utcára hol éppen egy fiatal ember halada át a kezét csipejére téve, teste kicsin, arca fehér

mint egy nőé, bizonyosan gyermeknek tartaték vala, ha nagy fekete szeméből tökéletes érettség nem látszik, ha némi fölsőséggel párosult tekintete nem ad vala magasztosb véleményt személyéről, s már félre illesztett kalapja állása is mutatá a világbani otthoniságát és a divatok ismeretét.

„Teringettét! szólala föl kimért hangon, költő ur majd össze gázol úgy rohanván ki kedvese lakából, mint egy tömeg honvédacs. Ön ugyancsak javíthatlan. Ön csak rendesen megjelenik az udvarló órákra a szép nemnél! Ah milly hasztalan ember ön, én valóban ostobának tartanám, ha academikus nem volna.“

Lajos bár már tovább halada, mégis mintegy visszatarták az erélyes szavak, mellyek olly őszinteséggel mondvak, s mellyek saját kebléből származottaknak tetszének annyira egyhangyak valának véleményével. A költő teljes tehetsége szerint nevelte, s ollyanokat pillanta hozzá, hogy Lajos, ki csak alig figyelmeze oda, kétkedni kezdte a tréfán.

Kérem, kérem a találkozás igen kellemes! Lajos ur engedje barátságát használnom, hogy ezen ifjú lovnak bemutassam, egyike barátaiunnak, kit verseimben megénekelttem, ez Eric barátom, s önnek méltó vetélytársa a nők gyűlöletében.

— „Hohó! szóla az állítólagos Eric közle-dvén Lajoshoz, az olasz uracs előtt állok ki-ről annyit beszélnek; és ki ép úgy van lelkesed-ve a nők ellen, mint jó magam? Engedje meg tehát az ur, hogy kijelentssem, a rokon érzelmet, mellyel iránta viseltetem daczára annak hogy eddig nem is ismertem; viseltetem pedig a pilanat óta, mellyben megtudám, hogy nem egye-dül vagyok a kiothatlan gyűlölséget tápláló ahüt-len csalfa nem iránt, mellyet a köz életben annyira tisztelni szokás; engedje meg, hogy ezután feles társa legyek minden eszméinek. Egy-hangu megvetésünk a közös ellenség ellen irányozva nem szül e bizonyos szellemi rokonságot köztünk, sziveink nem de egyesülnek a közös megvetés tárgyában a közös gyűlöletben?

Hevültséggel nyujta Eric kezét Lajosnak, ki egészen meglepve iéven az illy hevesen nyitott barátságos frigy által, átengedé magát a kézszorításnak.

„Talán úgy látszik önnek, hogy beszédem nem egyez meg korommal, de adjon annyi hitelt, hogy meggyőzhessem, mikint már megkosodtam, és mit sem akarok már tanulni a kérdésben forgó tárgyról; mi tapasztalatimból hiányzik, mások példája pótlá. Fogadja üdvözletemet, mint én fogadom önet, mielőtt azt nékem ajánlaná. Illyen a vonzalom, mellyet ön iránt érzek, és önből is lehetlen némi vonzalomnak irántam nem létezni, melly minket egy-be csatoljon. Ime én tartom önnek kezét, s ez legyen frigyünk köteléke minden további szó nélkül, hisz nem ismerünk egymásra az első pilanatnál? Ezen fölül bevégezni akarom a megkez-dett tényt egy lépéssel, s meghívom önt velem egy zöldesben estelizni, hol alkalmunk is leend egymásnak bővebb bizalom nyilatkozást szavazni következtében azon gondolatoknak, mellyeket a közélet eddig kebelünk legbensőbb rejtekébe kén-tetett zární.“

Ezeket mondván Eric megragadá Lajos karát, ki nem tudá magát védeni ennyi udvariság, és bárati kifejezés ellen. Különben egészen jól hangolva érzé magát az új barát iránt, ki olly igen egyiránt érzett vele. Elment ugyan vele, de igen erősítve állítá mikint ő hívja meg amazt az estelire a helyett, hogy azt elfogadná amat-tól. De mit sem hallgata amaz Lajosra. Odoacre örömtől reszkető kellelei követé a két frigyest, de arca azt mutatá, hogy érti a gonoszszágot is. De hozzá adom azt, hogy ha Lajos igen is erőlködött gazda lenni az estelinél, azt főkép azért tevé, hogy a kiállhatlan társtól a költő irtól menekülhessen.

Az egyeség megtörtént szomorúságára Myron polgártársnak.

(Folytatjuk.)

Regényes jelenetek a francz udvari életből.

III. Henrik.

Egy nap a Krakkól palotában.

(1574.)

IX. Károly lélek nélkül teste alig hűlt meg midőn anyja Medicis Katalin már következő levelet ira kedvencz fíjának, kit a legyel nemzet kevéssel az előtt, miután Sigmondal a jag-ellő ház kihalt s így a trón megürült, királynak meghívott. Az olasz levél tartalma ez:

Szeretett gyermekem! Sietek tudatni az örvendetes hirt, hogy Károly fivéred éppen most halt el. A francz trón megürült, mindkettőnk kívánsága teljesült. A lehető legrövid-ebb idő alatt hagyd el az unalmas lengyel hont és sietve térj vissza honodba, gyöngéden szere-tő kedves anyád karjaiba, hű néped körébe, melly a jarnachi és moncontouri hőst örömrival-gás közt fogadandja, és mint királyát üdvöz-lendi. U. J. Elleneim azon hirt terjeszték el, mikint fivéred általam történt megmérgezőskö-vetkeztében mult légyen ki. Még mit nem vet-nek szemére kedves anyádnak! Páris Május 30án 1574.

Még azon nap elküldötte az anya királyné Chemeraut és Neuvi urakat Krakkóba, megvin-ni a fivér halála hírét.

A Maj. 9én 1573 a lengyel trónra meg-hívott, és Februar 15én 1574 megkoronázott Valois Henrik, semmikép sem tudott meghono-sodni új királyságában. Az idegen nyelv, az új szokások, sz élet mindennapias egyformasága a vigalmakat és mulatságot hajhászó ifju király-unk igen visszakivánczolt Párisba, hol egy szeretett hölgyet Rieux Renéet hátrahagyott.

Mint király most mindenünnen házassági ajánlatokkal ostromoltatott: anyja svédhoni Eleonórával, a lengyel nemesség pedig Jagello Anánval, az elhalt I. Sigmond leányával leend-ő egybekelését kívánta. Anna ekkor 59 éves volt. Henrik sem egyiket, sem másikat nem akará választani; de hogy se a nemességet, se Medicis Katalin magára ne haragítsa, a vála-szadást egy hóról a másikra halasztá, miközben ő egy szerelmes levelet a más után irá Rieux Renéének, mellyeket az idő szokása szerint tu-lajdon véreből eresztett cseppekkel ira alá. A férjhez kívánczoló lengyel Anna már türelmét kezdé veszíteni: tudni o hajtá, miben áll a dolog. A nemesség unszolá a királyt, hogy valahára nyilatkozná; Henrik az utósó négy heti gon-dolkozás időt kéré. És miután már ez is eltelt volna, a főnemesek követeket küldének a ha-tározott válasz vételért. A nyugalom megnyerése végett most kinyilatkozatá Henrik hogy Ja-gello Annát nőül veendi.

— Mikor? kérdék a követek, belefárad-ván már a sok huzásvonásba, hogy bizonyos alkalmazkodást tudhasanak.

— Nem bánom akár holnap, lón a király türelmetlen válasza.

Alig távozának el a követek, s ime egy apród lépe be, jelenteni a Párisból érkezett követeket.

— Chemeraut és Neuvi urak fölségedhez bebocsátást kérnek.

— Mi kedvem sines ma őket elfogadni, jö-jenek holnap.

— De fontos hireket hoznak, mint mond-ják . . .

Chemeraut és Neuvi urak egy fekete pe-csés levelet nyujtának át a királynak, ki azt nagy hevesen föltörte s átfutotta. Mord arcczal kezdé a király az olvasáshoz, a levél tar-talma azonban mint látszék földeríté vonásait.

— Károly fivérem meghalt?

— Csak örvendhetünk, lón a két udvaronc-z válasza.

— Kár, hogy legalább pár nappal ha-marébb nem költözött át. Az anya királyné azt írja, hogy mielőbb lengyel hont elhagyjuk. De ennek nem jó leend a vége.

— Miért fölség? kérdé Chemeraut fél fönhangon.

— Ezelőtt öt perczel a lengyel küldöttségnek azon ígéretemet adám, hogy Jagelló Annát nőül veendem

— Mikor? kérdé meghökkenve Neuvi.

— Mindgyárt holnap.

— Ez esetben tehát tanácsosnak látnám, hebegé Chemeraut.

— Hogy fölséged még ma elhagyná a fő várost egészíté ki Neuvi,

— Ti azt olly könnyü dolognak hiszitek uraim. De a lengyelek nem hisznek ám nekem kémeikkel vagyok övezve, kik lépéseim mindenkét szemmel tartják. Egy óra mulva, láthatjátok megjelenő mennyasszonyomat. És így mi tevő legyek?

— Tétesse magát fölséged betegnek, tanácslá Chemeraut.

— Igen de ez gyanut gerjeszt, és kémei még jobban fognak leködni . . . azt nem tehetem, ha eljő a hercegnő, azt nyilvánítom neki . . .

— Hogy fölséged erősen el van határozva szavát beváltani, vága közbe Neuvi. Hogy pedig minden gyanut eltávolítson magától, szólítsa föl fölséged mennyasszonyát az egybekelés ünnepéhez minden készülétek megtételére. Ha eltávozott, rendelkezzen titokban elutazásáról . . .

— De hogy az ördögbe illanok ki a palotából?

— Ha bealkonyodott, áruhában megszökhet fölséged . . . Egy órányira a kapun kívül várakozhat fölséged után a kocsi, melly nyil sebbel átrándítja a határon.

— Jó, legyen Chemeraut úr. De egyet még utazáshoz pénz, sok pénz kell.

— Az országos kincstár fölség, mondá Neuvi.

— Fájdalom az egészen üres. Más eszközöz kell nyulni, mondá király.

— Tehát a korona, szólala föl ismét Chemeraut.

— Bizzon jó ötlet, lón a király válasza. Tehát jó. Tartsák magukat készen, mihelyt alkonyodik . . .

— A lovakkal együtt készen várandjuk fölségedet.

A követek eltávoznak. (A király törpéjét szólítja elé.)

Joly. Joly!

— Fölséged parancsol? szóla a törpe.

— Tudsz hallgatni?

— Mint a hal.

— Tehát figyelj: Károly fiverém fölfordult.

— Győzelem, öröm öröm! tehát francz király vagyunk, szóla a törpe, ki örömeben pajzánkodva ugrék a trónra, és onnét ismét a földre, s egy perc alatt vagy tiz henger boczáat hánya. Fölség, mikor utazunk már?

— Még ma, mihelyt esteledik.

— De mit szólnak a lengyelek és mit az ifju mennyasszony, kérdé a törpe aggályosan vakargatván füle tövét.

— Keressenek más valakit. Oh bár csak már francz országomban volnék? Ott már mulathat a király; de itt, ez átkozott lengyel földön majd elhal hol az ember unalmában. Oh mennyire örvendek, hogy Párist és régi barátait ismét láthatandom. Hogy föllángol kebellem Renée emlékére. De jó élet nyilik előttem. Szaporán szedjétek össze máhaimat. Ez történt Jun. 8. 1579.

Másnap megtudá Krakkó, hogy ő fölsége a király éjjel női áruhában megszökött, országot mennyasszonyát elhagyta mítsem vivén magával, mint a korona gyöngyeit. Egy szegény legény, ha egy köntöst lop, országszerte köröztetik, egy király ki egy koronát rabolt el, csöndesen folytatja útját: a kis tolvajok fölakasztatnak, a nagyokat bántalom nem éri.

Két nap mulva Henrik Bécsbe érkezett, II. Miksa gondoskodott tova szállításáról. Bécsből Graecen keresztül Velenczébe ment, hol Mocenico doge által ünnepélylyel fogadtatott. Velenczéből Turinnak tartott. Margit néje, Fülöp a szavóji hg. neje, vendégszereteti tulzában annyira ment, hogy öcsét egy éjen át karjai közt pihenni engedé; olly vendégszeretet, mellyet drágán fizetett meg, miután három városa ment utánna a nőnek ajándokul. Aug. 28. elhagyá Turint 7000 embernyi biztos kíséret mellett, s végre Lyonba ért, hová Medicis Katalin, Alençon hg. fivére, és a navarrai király a sógra elibe menének, hogy hódolati esküjüket letegyék. Itt a király új ministeriumot alakított mellynek személyzete ez vala: az anya királyné, Birago René korlátnok, Gondi Albert, Herault Fülöp gróf, Believre Pomponne, L'aubespine Sebestyén. Guise hg. átvevő a főhadi parancsnokságot, Villerói és Sauve álladalmi titkárok maradtak.

Még ezen évben egybekelt Henrik Lotharingi Luiza Miklós herceg leányával ki 1554ben született.

A lengyelek mihamar megvizsgálatólván királyuk megszökésén, Báthory Istvánt az erdélyi vajdát választották királynak azon föltétel alatt, hogy Jagello Annát nőül vegye.

Ez meg is történt 1576.

(Folytatjuk.)

Moldva-Oláhhon.

Czernavoda és Kusztenje.

A folyampartok mellett lakó igen érdekes népek fejlődése és haladásánál fogva a Duna napról napra fontos közlekedési vonal kezd lenni Európára nézve.

Gyanítván már előre azt, minő remény és mennyi élet függ e fő értől a politikai test alkatasában, és az europai kereskedésben, mindjárt 1815 letették a bécsi tractatusban a szabad hajózási alapot e nagyszerű folyamra nézt; később pedig, a Danaömlésnél fekvő lakatlan és műveletlen földek orosz országnak okatlanul lett odaengedését tartalmazó egyeség miatti nyugtatlankodó Osztria 1841ben kötelezé a pétervári cabinetet, legalább a szulinahi nagy utat szabaddá tenni, és ott legalább 9 láb magas vizet tartani, hogy a hajók beszálhassanak. Tehát helyesen, gondolna az ember magában. De az oroszok, kik itt magukat már is pártfogóknak tartják és hiszik, maguknak a polgárisodás daczára is mindent megengednek. Daczára annak, hogy legkisebb joguk sincs itt valamit is, mi állandó erősegre mutathatna, építeni több efféléket állítottak a török porta ellenében, de túlnyomó lábon állnak már csak a számtalan ide hordott deszka és tégia kő által is, mi ellen hasztalanul tiltakozott többször a Diván, s mellyet a polgárisodott törvényes eljárás a legszigorubb bűnhódás által semmisítene meg. Azonban e tisztos pártfogulati meghatalmazottak éjjel hányják a zsák köveket és homokot a vízbe, hogy a utat szűkítsék, nehezítsék, a hajóknak a megérkezést késleltessék, hogy ez által a gabna viteli verseny Odeszában és az Azoff tengeren vagy kisebbítessék, vagy megszűnjön.

A consulok ezen borzasztó eljárás ellen elégé hangosan szólalnak föl, de kisem hallgatja meg szavukat.

Néhány év előtt a bécsi udvar, nem találván ez ügyben semmi támaszt ajánló hatalmaság viszhangjára, rövid uton akart a dolognak más irányt adni, miután a veszekedés előfordult minden neveit meguntá, mellyeket t. i. orosz ország idézett elő a Loyld gőzhajózási társaság érdekében, tehát a Bolgár föld oldalán köttetett ki Czernavoda nevű pontnál, szállítván tengelyen tovább az utasokat a Kusztenje partig a fekete tengernél.

E fontos utrövidítő készülék érdekes lépés vala, de minthogy az oroszoknak kárt okozott,

azok e nem mulaszták észrevételeiket Bécsben megtenni.

De kevés utas is szánta el magát az utra, melly azon kívül, hogy a kellemetlenséget, unalmat és az ezen szulinahi uton előforduló veszélyeket elhárította, még szép emlékeket is hozott szentérbe: egy nagy mennyiség tumulusokat, vagy fűrészalaku fokozatos emelkedéseket, (minőknek a spanyolok, természetesen magasb alakban Sierra hegység nevet adtak), mellyek itt minduntalan láthatók, mutatván, hogy ezek voltak az átkelési pontok, és táborzási helyek a római nép életében, egy csatorna kijelölt vonala néhány régi ház maradvány egy perczig sem engednek bennünket kételkedni, hogy Deczebal leggyőzése utáni napon Róma itt kezdette volna a hódítás erélyes vonalát.

Többször volt szó a mult években e római terv ujonnan fölveteléről hogy Európa valaha megkíméltessek a szulinahi kérdés elintézése tekintetbeni szegyenítő szembesítéstől, miszerint huzatnék Czernavodán keresztül egy csatorna a fekete tengerig. Anglia meg is tétette több helyeken a vizgálatot a fő hatalmaságok ügynökei közbenjárása mellett.

Es valóban a napon, midőn a Porta és Moldva-Oláhhon ügyében az orosz pártfogolás ellen az europai hatalmaságok által indítandó, és az utóbbi években már meglehetősen erélyes bátorsággal támogatott per megindítatik, e szulinahi ügy nem utolsó indók leend a vizgálatban.

Ibraila.

Minél tovább haladunk 'az europai ügyek vizgálatában a Duna hozánt hogy az orosz pártfogolás pusztá csöndes terére lépünk, annál több és több hallatlan tények terére jöni veszélyeztetjük magunkat. Ine itt van Braila, egy név mellynek említésekor tollunk megáll, makacsul megáll, mert annyira kevéssé egyez meg itt a környülményekkel az orosz pártfogolás elve. Ibraila 1841ben, és 1843ban olly két időbeli emlék, melly ha a nemzetek igazságos ügykezelése tárgyalatnék, az orosz pártfogolást pár óra alatt semmivé tenné.

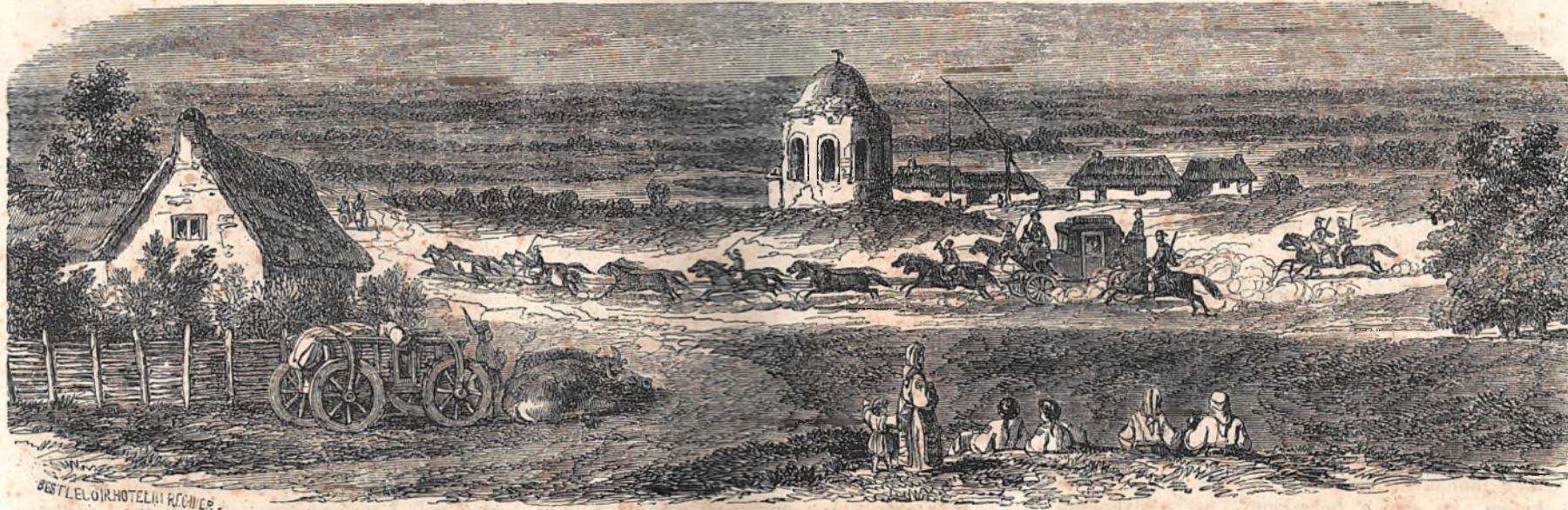
De hagyjuk másoknak e szomorú multnak rendezését, nem hagyván el mégis Ibrailát addig, még meg nem mondjuk, hogy ugy is, mint jelenleg áll érdekes . . . Kenyér-kérdésről van szó!

A törökök által mindenkor „bő konstantinápolyi magtárnak” nevezni szokott Moldva-Oláhhon, két fő kikötőji közül az első Brajla a másik Galacz. A tartomány belsejéből ide érkező számos szemes élet, kivált szűk évekre nézve itt olly szerepet játszik, hogy a szulinahi kérdésben, s azon körülményben midőn a fekete tengerre jött görög hajók zár alá vétettek pár év előtt, az ibraili és galaczi lakosok önkint elhagyák lakhelyüket, hogy az isten adományának véd helyet adjanak mellyet London, ír földön Algerban és Marseille városokban olly türelmetlenül várnak.

Braila és Galacz egymástól négy órányi távolban fekvő városokat Szereth érdekes folyam választja. E folyamon eresztetik le a magasb moldva vidékek erdeiből minden épület fa, mellyel magát a konstantinápolyi tára ellátják. Az oroszok azon modora ellenére, miszerint mindenütt tovább akarnak terjeszkedni a szultán ellenébe, e tenger még elég török szelemü, hogy a roppant szájak, (fenyőszálakból összeillesztett hajó neme) egy félholdas vörös toronyka kíséretében szerencsésen megérkezhetnek egész a szinopi, szizeboli, burgaszi sőt konstantinápolyi kikötőbe.

A moldva-oláhhoni kath. egyházak.

Az I. Ferencz, IV. Henrik, XIV. és XV. Lajos által aláírt egyezkedések következtében francz hon is pártfogolja a katholika vallást a Nagy-ur birodalmában. Francz honnak tehát annál több oka volna még moldva-oláhhonban is gondolkodni a pártfogolásra, ha nem éppen egy katholika hgnő. az első moldva fejdelem Negru

Egy külhoni consul utban; a kalugaroni állomás.

Raduva neje, a magyar tróni burbonok ivadéka volna az, ki a Crapackok közt alapítá az egyetlen kápolnát, melly azon vallásnak van szentelve, mellyért ősei olly messze csatáztak keleten fegyvereik dicsőségeért. E Tismani zárda bemenetele maig ékes az ősök czimeivel s trophaeáival, fekvése pedig pompás a Kárpátok láncolatában.

Mint hogy azonban 1564 körül a romai és görög szertartású anyaszentegyházi szakadások következtek be, francz hon pedig a romai szertartás mellett maradt meg, a vallásos pártfoglalás is Osztriára szállt.

Osztria pedig, lévén különben is az akkoriban megnyert Erdélyben, sőt magyar országban is illy vallásfelekezete, ezt szívesen elvállalta.

És ime, francz hon meggyőződése szerint letette a pártfoglalást, Osztria pedig elvállalta, de azért lássuk, mellyik rész tett többet a vallásért a távol földön.

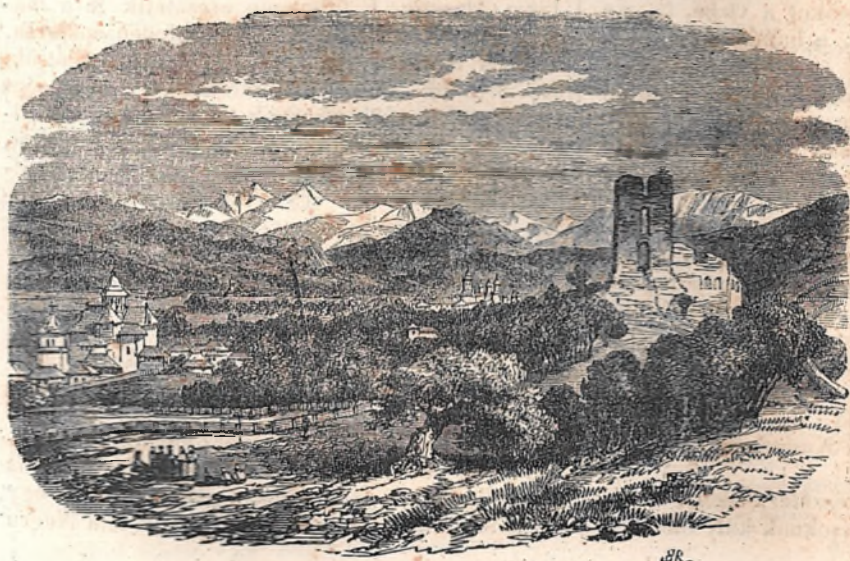
A Lyon és Maçon francz városi munkások egy idő

Moldvai nők keleti öltözetben.

óta egy és két garasnyi adományokat vetegetének azon gyűjtő tárczába, mellynek czime vala, „a hit terjesztésre,“ midőn egyszerre Róma, gazdagságai közepette is azon hirt terjeszteti, hogy a Nikápolyi püspökségnek segelmezésére nagy szükség van, és tetteleg segíteni kell. Molajoni a püspökség címzetes helytartója némi nehézségeket tapasztalván a bolgár oldalon hivataloskodása gyakorlatában, e kérdéses segelmet a szinte kormánya alá tartozó oláh földre fordítani határozta és 1844 Krajova városban egy igen csinos egyház épült a bőkezű adományokból. Az imaház felszentelése majd egy időben történt a lapunkban említett s ábrázolt nép ünneppel, melly innét csak néhány óra távolban esik.

Oh szemtelenség! A bukaresti osztrák ügynök, kihez pár lépésre állott a francz honi ügynök is, ki nek lyoni. és maçoni honfitársai adakozásai által keletkezett e csinos imaház — szentelése föl az osztrák papok dicséretei közt a

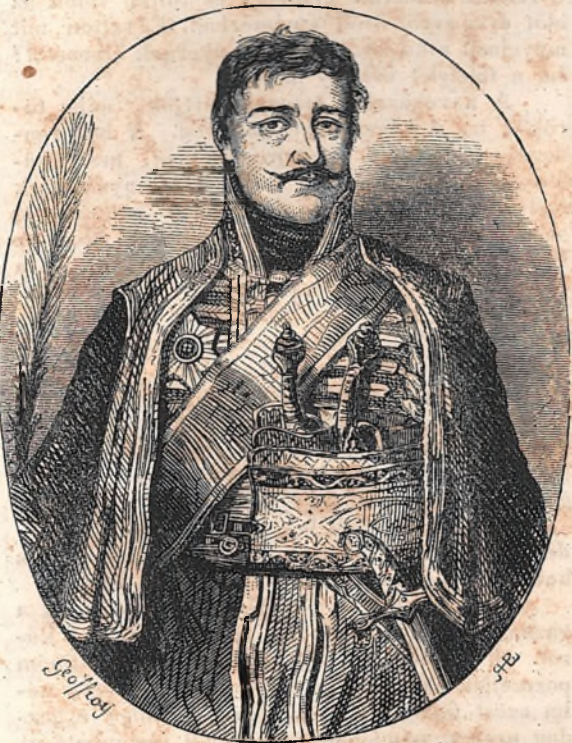

Egy kath. imaház romai Argisben, kis - Oláhthonban.

Dihresteini várkastély a Duna mellett. (Oroszlán-szívű Richárd börtöne.)

szent helyet, mely a francz lakosok buzgósága által keletkezett egy földön, melyet Bécsben olly gyakran neveztek a vallásalanság és ajtatósság nélküli remek földnek.

Czeruy vagy Fekete György, szerb hospodár.

Kalugareni, a vas-kapu, a dunai palota és Belgrád.

Engedjen meg a nyájas olvasó, ha ismét a Dunához vezetettik, de annyi fontosság van e folyamban, hogy jövődjé bárkit is igen érdekelhet, kivált midőn Bécsben, Párisban, Berlinben, olasz földön, egész Bukarestig ropant események vannak napi renden. És ez utolsó nézve állításaink mindinkább valósulni kezdenek.

Az első posta-állomás, ha Bukarestet elhagyjuk, Kalugareni, a legnagyobb csaták színhelye, melyeket az oláhok a törökök ellen vívtak. Az emlék melyet itt láthatni az, mit a derék Mihály az oláhok legjelesb fejdeme állított a keresztény sereg vitézségét koszorúzó győzelmének; az leendő idők multával szinte azon hely hova a rumun nép nagy remények érzetében csoportostul tóduland, hogy az ifju Abd-ul-Medjid zultántól küldött követ által vegye a gyógyító balzsamot, melyet a mindennemű sebekkel tetéző

oros partfogolás által széttepett politikai teste olly igen igényel.

Innét csak rövid idő alatt a Dunához érünk, mellyen a gyors gőzöskön néhány nap alatt annyi nevezetést látunk! Majd egy régi váromait majd török emlékeket, majd a folyam, szűk medrét, vas kapu név alatt, melyet hajdan a törökök lánczsal zártak el, mindez hirtelen tűnik el, midőn egyszerre egy vén kastély keresztül az utban fekvén mintegy utunkat akarja állani egy időre. Gondolná e az olvasó, hogy itt angol király volt több ideig zárva! és

Bibesko Mária hgnő.

ugy van. Midőn t. i. a kereszties hadak alkalmával a szent földön harczok között Lipót osztrák hget oroszán-szívű Richard angol hg megbántotta a boszuálló Lipót ezt hazatértekor elfogat

ta, és ezen várba záratta. Csak egy tetemes váltásdíj lefizetése után bocsátatott ismét szabadon 1194ben.

Később ismét tágul a meder, és ime Belgrád város fekszik szemünk előtt. Sok ember egész egykedvűséggel menne el a város alatt, ha figyelme nem ébresztetik az érdekekre. Melőzve egyebeket e város jövődjéről érdekes itt azon pár szó, mit egy sokat utazott és nem kevés béléással bíró utas e városba érkeztekor mondott.

„Higgye el polgártárs, hogy a francz köztársaságnak nagyobb érdekében van mint bármely más kormányának, fölfogni természetét azon lázadásnak mely a moldva-oláhföldön kitörni készül.

„Az ifju democrata párt, mely itt ép azon elemből áll, mely Párisban is kivitt néhány óra alatt ügyét Februárban, a párisi fölött annyi előnnyel bír, hogy már az általános politikai helyzetnek tapasztalattal bíró vizsgálója lehet. Látván az isten ege alá hordott annyi megemésztenő anyagokat a magyar, tót, lengyel, olasz kérdésekben, összehasonlítván ezeket

Abd-ul-Medjid-Khan a mindég győzelmes Mahmud zultán fia arcképe és aláírása.

Belgrád város, Szerbiában.

a hécsi és bérlini eseményekkel, valamint a mindenek alapjával a francz republikanizmussal.

A csatahelyek, mellyek közmegegyezés szerint az ipar és földművelés tűzhelyétől eltávolítva leendenek, ép ezen minket környező tájak leendenek a magyar és más dunai tartományok.

A harcza száló első katonák az oroszok leendenek, a lengyelek, németek olaszok követendik.

Az utócsapatot képezendik egy részről a franczok, másról a belgák angolok, skandinávok! De a tótok sem leendenek a szereplésből kizárva.

Mig a társalgás a hajón így folyt, a több mindennemű utas közül egy ifju török, ki szintén 60 nő-kiséretével a hajón volt, egy keresztény utasra rohant, mivel ez titkon háremébe betekintett. E szörnyű bünt elkövetni, és azt megbüntetni akarni a keresztény megölésével, pilanat műve volt. Azonban ügyes közbenjárók által a düh lecsendesíteték s minden ismét rendre tért.

Afrikai hírnök.

Uj és érdekes közlemények a nép mindennapi, de még kevésbé ismeretes életéből.

A bolygó zsidó sorsát osztom édes Ödönöm! fokról fokra ugrálok, városból városba szaladok összejárom a hegyet a völgyet, mintha szárnyaim volnának, de maradásom hiányzana.

Szomorkodni kezdék már Alger tartományban, minden lépten azon vén anyóval találkoztam kit minden erőmből kerülni akarok mióta hazámat elhagyám, neve gondolom polgárisodás. Ti más szeretetre méltó udvarias emberek kedvelitek társaságát, nektek ez eszes kaczerkódó tetszik: én utálok; gyűlölöm a mázat melylyel ő vén arczát pirosítja; gyűlölöm mesterkelt arczágásait, színes szerénykedését, csergő ékszerait gyermekies okoskodásaival, fojtó öltözetét, lebörtönzött lábait, kéztyús kezeit, kinzott testét, örült száját, ép oly gyakran hamis tekintetét mint hamis fogait Gyűlölöm mézes, mit sem jelentő beszédeit; mit sem értek azon végnélküli csevegésből, mellyet pergő nyelvről oly gyakran legördülni hallok, melly a mellett, hogy az emberek legfőbb boldogságát tárgyazza, valódiilag pedig az embereket mindenkor kissé boldogtalanabbakká teszi. S a mit mindenek felett utálok, az a körülhálózása e vén leánynak, melly annyiszor és annyiféleképp változik, mint a szép gyiktarka bőre. Vagy két százdad előtt az embereket kardosan szereté látni, ha czimmel elárasztva é hajporozott fővel megjelentek. Szívesen nyujtá kezét a csókra nagy költőknek kik, neki rimeket költöttek; mint azt Racine jól érté; később bölcsészettel diszesítette magát; ekkor Voltaire hódolt neki, Rousseau Diderot-val: szült egy fiut és egy leányt, ugymint egy nagy szótárt és egy nagy forradalmat.

E szülés után változékony szeszélye egészben más lón. A mandula tejből használt fürdőket véressel cserélé föl, félre tevő az illatozó léleket komoly ábrázatot von föl, haja szétszórt volt vörös és borzasztó. Ezután énekesné lón, és megjárta Európát körülveve harcosoktól, látszóveket osztogatott, hordván kötőjében töltéseket; végre ajtanos lón, és viaszgyertyákkal jelent meg mindennüti, és siralmas bűnbánó énekeket hallatott.

Ma immár a kereskedelmi váltó széken ül, kereskedőkkel, zsidókkal, részvényesekkel sugdos, forog minden sarokban, nem ad tekintélyt csak az ezekkel dicsekvőknek, csak ezeket pártolja. Kerültem e vén varázsnőt, s nem reméltem hogy vele ismét találkozam egy honban, mellyet önféjű barbarok laknak. Oh csalódás! Valóban ő az, mellyet Algerban ismét megpillantok. Ő utazik, megállapodik a pálmás árny alatt, hallgatja a gerlét, főlemeli az arabok sátor-függőngajtáját, besikamluk mázos arczával a kabilok

gunyhóiba, itt izlésteljes házakat épít, sétál kocsikon, kalandozik bérkocsin, alapít majorságokat, kaszál szénát, arat, és mindennemű állatokat magához vonz, és hitemre mondom jól átplántálja növényeit. Imezeket végzi Alger tartományban.

Most Bougieban vagyok visszatértem egy nagyszerű kirándulásról, melly eszközöket adott kezembe, afrikai nevelésemet bevégezni, miután a legtökös arab szokásokat láthattam.

Mielőtt azonban leírásomat kezdeném, engedj meg elmondanom, hogy Bougie olly város, mellyet nem tudna az ember eléggé csodálni helyzetében. Minden hódítóknak volt gyakran bajuk e lakosokkal.

Nekünk Bougie elfoglalása sokba került, de parancsnokunknak Duvivier urnak, (ki néhány hó előtt mint tábornok halt meg) nyílt is szép alkalma volt egy nagy hősi tette Urai voltunk már a városnak, de még nem eléggé jutottunk átellenbe az ellennel, csak a szerepek valának fölcserélve, de a mienk nem éppen a jobb vala; az ostromlóból ostromlottak levénk, s a golyó zápor ugyan hullott szomorú táborunkra, hol közel valánk a halálhoz.

A kabylok bírnak a vadnépek minden ravaszágával, és tudnának gyakran példákat mutatni ollyas tettekből, mellyek az amerikai vörös bőrűeknél honosok, mellyeket több utleírásokból jól ismerünk.

Hogy a rossz fal alá juthassanak, melly Bougie városát védé, a legkülönösb hadi cselt találják föl, és azt gyakran a legügyesben, legbátrabban hajtják végre. Találtatának, és lelövetének többen, kik egészen zöld lombokba burkolódva tökéletesen hasonlítanak bokorhoz, fátörzshöz; vagy falötteghez, és így közeledének a mieink állomásaikhoz, várván a legnagyobb türelemmel az alkalmat, midőn tervökbe vett megtámadásukat legsikeresben tehetik, hogy egy golyó se veszen el a keresztények halála nélkül. Ez az alkalom csak igen is gyakran megújult, míg a mi harcosaink vészt se gyanítva a város bástya alaku párkányra lekönnyököltek bámulni a csodaszép völgyezetet, melly a várost elválasztja a hegytől, vagy a réteket, mellyeket a leveles hokrok ékesítnek, vagy a sötétes meredek partot, hová a halász sas lecsap. Egyszerre nagy lövés hallik egyikéből vagy másikából e zöld bokroknak, s eredménye rendszeren az örök egyike halála volt.

Akkor a bokor hirtelen elugrék a nagy fű közé az erdőnek tartva melly őt könnyen elrejtí kebelébe minden szem elől. Minden éj emberünk be került, az ő állomásokat elfoglalni majd bizonyos halál volt úgy, hogy a legfortélyosb eszközhöz kelle nyulni, megújítani a görög és romai eseteket, hogy vért kíméljünk, mellyet különben franczokban nem igen szoktak kímélni. Kutyákat kelle örködni tanítani, jó és hű beduin kutyákat hosszú fakó szőrrel, hegyes róka fővel mérges harapós természettel bírókat, mellyeknek jó éles fogaik is vannak, és ezekre bizaték a párkány őrizete, mert elkezdik pokoli vadászatukat már az első csillag föltünésekor, s föl nem hagynak vad ugatásukkal míg meg nem virad, midőn elrekedt torkuk már csak sziszegni képes.

A kabylok e hű óreink közül is szép számot leöldösének, s katonáink elismerve hű szolgálataikat, mindenkor tisztos elhelyezésre méltaták őket a rideg sirba.

Bougie most szép városka, hol a katonai észtehetség szép munkákat végzett már; keletkeztek már, keletkeztek most is szép házak, s ege és földé, mellyigen is költői mit sem hagy ohajtandót Nápoly saját egét annyira magasztaló lakosának.

Most megyek pihenni a kávéházba sok sétaim után, mellyekben ma kifáradtam, járván a falakon belül és kívül. A kávéház nagy divatban van Afrikában hol a katonai erények tündöklének. Ritkán lehet látni embert házánál családja körében és ott foglalkozni a béke idejében akár szellemileg akár anyagilag. Legyen az török, mór, arab, de szereti a henyélés utál-

ja a magányt, és e szigetelt borzasztó állapotában napjait a kávéházban tölti, és csak késő órákban tér haza.

Ugyan mi inger kötheti e jó embereket e rendes rendetlen élethez, és tölteli velők az időt évre évről örökös mámorban. És valjon mit művelnek a kávéházban? mit nyernek élvezetül? Im a feleletet néhány szóval.

A kávéházakat maurok tartják, néha törökös is, a káves neve kanadzi. A ház rendezete szervezete nyomoru, ha ház, mert különben e városbeli szebb kávéházak csak füstös sátrak, vagy izlés nélkül összeállított színek. A parti városokban minő Oran Mostage Bougie, Alger és Bone, minthogy itt a foglalkozást atya fiura hagyja, és ez ismét gyermekére, tehát már elhatázzák magukat némelly bolondos költekezésre, az az kifejériteri egy kis mésszel a színt, állítani egy ereszt vagy is ernyőt a ház fedeléhez, állítván ezt néhány durva oszlopra szőnyegeteket teríteni némelly kiténtettek alá, sőt ki is sepreni a padlót a papok és proletariusok számára. A Bougiaei kávéház már nagy tekintélyre emelkedett Létezik itt club is, melly itt tartja gyűléit; itt jönek össze az első notabilitások, és kebelében sokszor kitünő vendégeket látja.

Az emésztők körbe ülnek, a gazdagok a gazdagokkal, a szegények ezek möge vagy körül. A kanadzi az elsőknak csinos kis finom porcellán edényekben bordja föl a kávé, néha ezüst findzsákat is láthatni, és hogy e gazdag urakat még pipára gyujtásnál történhető új megegetés ellen is biztosítsa, a pipát töltve s meggyujtva hozza elő.

A gazdagok minden szörpöntés után lefeszik a findzsát és dohányzanak közben, csak tagonkint röpitik ki a szavakat, mi nálunk csevegőknel hahotát idéz elő. A szegényebbek és dervisek csak közönséges findzsákból isznak, mellyek szájról szájra adatnak, úgy mint az égő pipák is, és e közben a legilledelemesb csönd uralkodik: így tölteneke, egy huzamban tizenöt órát, egymásra névén a nélkül hogy egymást látnak hallgatván a nélkül hogy hallanak, szunyadozván a nélkül hogy aludnának és unván magukat, a nélkül hogy az rajtok látszanék.

Az emésztésre nézve elején nekem igen utálatosnak tetszett, de lassan megszoktam, s mondhatom hogy jó szokás. A koadzi kifőzi a satakot, és levét annak adja, ki e munkában neki segített. Egész nyalakodással iszák most ezen kissé festett vizet, és a foguk alá jutott salak morzsákat édesen rágják zamatját a pipafüst közé vegyítvén. A kávé mindenkor finom czukkorral édesítetik, melly akár ezüst akár bádog szelencében tartassék, árára megegyez Egy findzsa kávé az elfoglalás előtt körül belől egy garas volt, most azonban drágább Nyelvet gyakorlatilag tanulni itt a legjobb, azért minden idegen szívesen mulat itt.

A mint belépék, tömeget láték együtt, azért sieték helyet foglalni, egy findzsát parancsolék, mert látám hogy egy kitünőbb egyén valamit elbeszélni készül. Ha a keletiek és az arabok kevés beszédnek: a jelesb eseményeket beszélőkre igen figyelmes elmét függesztenek sőt vetelkedők a fölfogásban, ha tekintélyes, egyén szól hozzájuk. Ha találkoznék olly bátor vállalkozó, ki beduin nyelven olcsó díjért jó nagy formában kiadna némelly folyoiratok, előfizetőket ezrenkint talákna számol, hol ezébrészto tápla még egészen új lenne, mellyért annyi lélek eped.

A regélő tehát a társaság közé telepedett Szeme fénylő vidor homloka észt elaruló, öltözete silány, hangja tiszta, tagjártatása betanult vala, és sok ékesszólási tehetséggel látszék birni.

Uram monda, miután az ilyenkor mindenki által olmondani szokott szertartásos bevezetést előre bocsátotta volna, olmondom, mitörtént a Beni-Moktár családbeli nagy agha Mahidin-ben Dailis házassági ünnepélyekor. Isten áldása száljon fejére.

Ez gondolám kedves elbeszélés leend nekem idegennek, ki ugyis vágytam e szertar-

tásokat ismerni, kivált tudván, hogy a kérdéses egyén egyike a kitüntetett nemes szép hős lelkű keleti férfiaknak.

— Tudják azt hogy Mahidén - hen-Dailis műül kérte Dzsellul - ben-Taieb leányát Dzsebel Amurt. Hogy ismerkedett ő meg ez isteni szépségű hölgy bájaival minő kegyelet nélküli szemek villogtak e szűz fátyla alól, és minő ébeni hajakat pillantott meg ez ifjuhős, és minő nyelv ébreszté hősünkben a mindent megemészthő szerelmet nem fogom elmondani, hanem előadom inkább hogy élvéljes látványok jelentek meg álmaiban, és hogy paradicsomi hang susogá e földi angyal szelid nevét a szerencsés választott fülebe.

És mint már ez szent vallásunkban történni szokott, Mahidin elküldé egyik bátyját, mint okos embert, s jó ügyért a Dzsellul család főnökéhez, hogy a csodaszép Fatmát megkérje és igen gazdag sedakát (jegy ajándékot) igérjen hogy magát így a szives család előtt kedvessé tegye. *)

Dzsellul-ben-Taieb kételkedés nélkül elfogadta ez említett kérést, és tizenötöd napra ki is jelöltetett a festa (nászünnepe) a rhamadan kezdetében. **)

De itt megállapodom; mielőtt elmondanám a nagy ünnepélyt részleteiben, megemlítem, minő esemény által jöve a két szerencsés család ismeretségbe.

Vala Medeában ez esemény előtt egy hónappal egy rumi (keresztény) ki a franczoknál altisztiság emelkedett, foglalkozása illő díj mellett az elemzés rendezése körüli volt, s mindenben csak alárendelt szerepet vitt. Ez ember pénzre igen vágyott, s szerencséje volt szüntelen gondja. Gyakran csaknem mindenkor zsidók társaságában látatott és e pénz és arany-szomj őt olly kísérletre vitte, melyre különben a hadfiak gondolni sohasem merének.

Hallá ez ember dicsérni Dzsebel - Amur gazdag legelőit. Hallá említeni, hogy a számos nyájának, melyek a sohara pusztán járnak melyek Aruat mezőt kaszálgatják, nincsen párja; hogy a szép tehének és a kövér ökrök az Abd-el-Bach tartomány mezején mind jó fajta, s mind méltók, hogy istennek áldozatul mutattassanak be; tudá, hogy Dzsebel-Amur véreink tehetősek, és ha megfogyna is hirtelen erszéyük, méltatlannak tartanak nyájukat illő áron eladni, hanem néha csekély pénzért elveszgetik.

Emberünk reá hagyá magát birni egy Medeábeli zsidó által kinek egy fivére is vala Aruatban letelepedve, hogy megkísértené egy csomó pénzt magához vevén, egy nyáj megvásárlását, melyet aztán nagy nyereséggel eladhatna a francz kormányának. A tanács elfogadott, a zsidó és a keresztény elindulának, kitesem figyelmzettetve tervökről.

Ki képzeltetné a hámulatos terveket, melyek most a keresztény agyát elfoglalák. Alig bírta tartani a nagy terhet alig az övet, melybe gömbölygeté a szép aranyakat oldalai körül; a fáradalom nem győzéle, arca vidám vala, hangja vig szeméi elevenek. Egy várost vélt vinni erszényében, és öszvére minden léptére új nagyszerű öltelek vidíták föl.

A zsidó igen szorgalmas volt e terveket az enyészetől megóvni, és valóban az első nap vigan, unalom s fáradalom nélkül mult el, így a második, és egész a tizenkettőig semmi

*) Ha az arab nősülni akar, minthogy sohasem látta annak arcát, kit nőül venni akar, azt csak mások leírása szerint képzeli. Megkéríti a családfőtől és megkötározza a jegy ajándék értékét, mely pénz és ékszerekből áll. Ha az ajánlat elfogadtatik, a családtól okiratot kap, a leány pedig az ékszerrel fölkesíti magát, a pénz pedig az anyánál marad, mit semmi szín alatt elidegeníteni nem szabad. Ha a vőlegény a leánytól lemondana, lemond a jegyajándékról is, mely aztán a mennyasszony tulajdona. A leány családja mi ajánlatot sem tesz a férjhezadásnál. Csak azt kell még itt megjegyezni, hogy fiuk a szülők halála utáni öröklésben hat, a leányok pedig pedig a heted részt kapják a vagyomból.

**) Rhamadan böjtöt jelent, 40 napig tart, s mind n nagy ünnepély előtt megtartatik.

baleset. E napon utasaink megállapodván éppen az első tanyánál Dzsebel-Amur tulajdonánál szalottak meg hogy az éjet ott töltsek.

Miután a nap a hegyek mögé vonult, szürkületkor a harangocskék csengése, a kolompok kongása hirdeté a nyáj érkezését. A keresztény megismerkedvén a gazdaság kezelővel föl-kérte azt, mutatná meg az egész istállót és ólat. A megszólitott szívesen engedvén a kérésnek azonnal lovat nyergeltete s kikérésre vendégét a majorra, hol éppen ezrenkint tola-kodtak be a számos ökrök; tevék, juhok.

Az utas természetesen elcsodálkozott e nagy tömegben, s kérde a gazdatisztet ha nem tet-szene e egy részt belőle eladni.

— Oh isten! de hogy ne felele a kaid bárminő nemeslelkűek vagyunk is, még sem vagyunk képesek mind fölemészteni jünnepe-lyen inken sem áldozatainkban e tömeg marhát-meltyet isten adott, válogathatsz tetszésed szer-int istállóinkban.

— Tehát nincs egyéb hátra, mint megha-tározni az árát egy egy darabnak

— Szabd azt meg ténmagad, mi nem ismerjük itt a kereskedés ügyeit és viszonyait, a mit adsz, mi elfogadjuk ellenvetés nélkül.

A keresztény szíve e váratlan feleltre igen tágult. Számítást készítet hirtelen magában mely neki örvendetes nyeresémet ígért, és mintegy nagyszerű ajánlatot tévén így szóla:

Medeában és Algerban 250 ftjával (50 duro) fizetik az ökrök párját, de tudod, hogy hosszú utamat, káraitam, veszélyt számításra kell nekem is javadalmannak lenni, mint e mellett is im ajánlok neked párjáért 40 durot, és el-hajtok ezer darabot.

— Te a nagylelkűséget emlegeted, felele a kaid, jer tanyánkra, ígyünk tiszteletedre egy findsa kávét, és egyezzünk meg és fizetendesz darabjáért 15 durot. Adunk pásztorokat is, és visszatérsz Medeáha mint szent patriarka kö-vetve karavántól.

Még egyszer végig legelteté szeméit a rumi a szép gyapjas nyájon, a válogatott ökrök gulyán a tarka szőru tinókon, és örömtől re-peső szívvél tért a kaid tanyájára.

Az alku ki lón egyenlítő, írásba foglalva s a kadi által megerősítve. A kaid vendégét igen szívesen vendéglé, s éjszakára arczára nyomá a béke csókot.

A rumi és a keresztény egymás mellé feküvének a sátorban, melyet most számukra összeállítottak, és édes álomba merülének szép reményeik által biztatva.

A nap első sugarai megjelenésekor a francz a major ajtajához sieté azon perczen, midőn a nyájakat kiereszték, kiszámított ezer ökröt és téhen tinót, meghagyván, hogy abból külön nyáj leend alakítandó aztán visszatére a sátorba, hogy ott a család főbjei jelenlétében a leoldott övéből a számadást kiegyenlítse.

(Folytatjuk.)

Napi események.

Miután a határra belépett gaz csorda a len-gyel határ felé ismét visszavonult állítólagosan ellenkező parancs vétele után — a mi különben is szándékban volt nemzetőrseregi vánszor-gásaink a lehető legnagyobb csend, és phleg-mával folytak.

Igaz, hogy e jelenetek szépek, lelkesek le-hettek volna, de a szerkesztés, a kivétel, hogy keveset mondjak élhetlen volt. Ki volt oka az egész terv eltorzításának nem tudom, de a ka-pitányok alsóbb tiszték, és közemberek a kije-lelt időben megjelentek, s a parancsnék enged-tek, annyi igaz.

A hét elején fölesketés vala.

E végett a kassai 3 század a falusiaknak utjokból valamit megkimelendő a kiadott őrnagy-i parancs szerint a szomszéd faluba indult már

igen korán, (reggel 9 órakor) hogy az időt megnyervén, még délre haza is jöhessen, mi szentül meg is történt délután öt óra tájban, és e végett nem is volt szükség valakinek magát délre ellátni, mit bizonyít az is, hogy a II szá-zadbéli pár tiszt urak által szakaszuk számára véletlen kihozatott tele kosarak egészen üresen (sőt ha Krisztus még vagy hatszor csodát teszen is rajtuk) mentek haza pedig a nélkül hogy va-laki gyomor megterhelésről panaszkodott volna.

De mit mondjak még ama botorkázásról, melynek unalmas tanui valánk daczára annak, hogy az őrnagy ur vezetett; a helyet hová jl-lani kellett, sehogy se találtuk. A szomszéd és távolabb helybelieket hasztalan várók. azok mind csak nem jövének, hihetőleg a pontos parancs hiányzott náluk is.

Végre elérkezének ezek is, és megtörtént az esküvés jól roszul.

Kicsiségeken fölakadni nem méltó, de mi szerdán délután történt, azt úgy hiszem nem csak mi közvitézek, (kik még legkevesbet vagy mit-sem tehetünk róla) de még őrnagyunk szereti. Szerdán mondom szörnyű kudarcot vallottunk.

Pulszky Sándor alezredes úr ugyanis Kas-sán teremvén, délután a riadót verték. A nép, mely ehhez még Kassán nem szokott, igen nagy zavarba jött, szaladgált, merevedett ijedtében, de ez nem tartozik a dologhoz hanem a nem-zetőrök kiállának, mint mondá maga őrnagy ur, elég hamar. És eljőve a parancsnok ur, és té-tete vagy két fordulatot, és lón borzasztó za-var, mellyet őrnagy ur még jobban nevelt azoni ijedtségében, hogy az alezredes ur előtt nem megy úgy a hadmozdulat, mint reméllé elég alaptalanul, miután a tiszt urakkal iskolát tar-tani vagy elfeledte, vagy nem tudta, vagy nem méltoztatott, de bizon nem tartott, mit saját alárendeltjei is szemére lobbantottak.

Csak azon egyet vettük nehezen, és ezért lehetlen hogy illyesekért akkor a mikor még népszerűségét el ne veszítse, miként azt állítá, hogy a nemtudásnak oka a szabad választás. Ollyan tisztéket választottak, kik nem értik ál-lásukkal járó kötelességeiket. Ez őrnagy ur, helytelen, más időbe való mondat. Ha azt mou-dotta volna őrnagy ur, hogy nem képes a tiszt urakat betanítani, vagy nem hajlandók köteles-ségeik teljesítésére, ah, akkor más volna; de hisz a legszivesb emberek, némeltyek már is jó tiszték, másokat, ha parancsol velők, a po-kolba is küldheti, olly készek hivatalukbeli kö-telességeikre tehát nem a roszt választás, hanem az egy kis pontos hivataloskodás hiánya fölül-ről oka a bábeli zavarnak, mely Pulszky urat meglehetősen elkedvetleníté a szemlénél.

Ezeknél fogva egy cseppet se nehezteljen őrnagy ur; ha szívesen megkérjük, hogy ezután jobb rendbe hozzon bennünket, hogy mi most hibásan történt, még rövid idő multával helye-sen is megtörténhessen. De a szabad választást nem egy hanem ezer őrnagyért sem engedjük kezünkbe vétetni; tessék bár mit gondolni a szabad választásról mindegy, csak iskola, és majd lesznek jó tiszték is.

Az eskü mikénti végbemeneteléről most szólni nem akarok, sőt a türelemről sem.

A megyebeli lovas nemzetőrök e héten szin-tén pár nap a városban tanyáztak, hogy így együtt magukat jobban gyakorolhassák; de jó éber értelmes kormányzó őrnagy alatt szépen is haladtak előre tanulmányaikban. — Fölséges egy gondolat a jó szervezetbe hozott nemzetőrségi eszme.

Még a katonai élelmezési fölügyelőség se volt soha úgy megakadva, mint midőn e napok-ban a schwarzgelb német Hofkriegsrathos szá-madásait visszautasították. Be nehezen akar megválni udvarabani sok sárgafekete mázos kap-nitól.

Ujabb fordulatok a történetben.

Halljátok e urak P'esen!
A nyugtalanság fáj ret'enetiesen
Csak még egy kis alkotmány s kész a királyság,
A művelt résznek ez nagy boldogság!

De im a győzelem hajnalán
Törrel készen a republikán
Indoholni jön nekünk
Miben áll valódi edemünk.

De majd belévág a radikál
S nem marad egy pusztá rost szál
Ő teremt a földön üdvöt
Mellyből a diplomat a száműzött.

De hogy ordít a kislel.ű s tépi haját
Mellyet a gyötrelem már jól lekaszált:
Alkotmány javítás respublika bűz
Egy erős szél teteget Szibiriába elűz.

30. Képtalány.

Megfejtése a 29. szám alatti képtalánynak:

Alomban nappali hangokat hall s képeket lát az ember.